

14 augustus 2003

Agrometeorologische Berichten – Juli 2003

Internet adres : <http://b-cgms.cra.wallonie.be/>

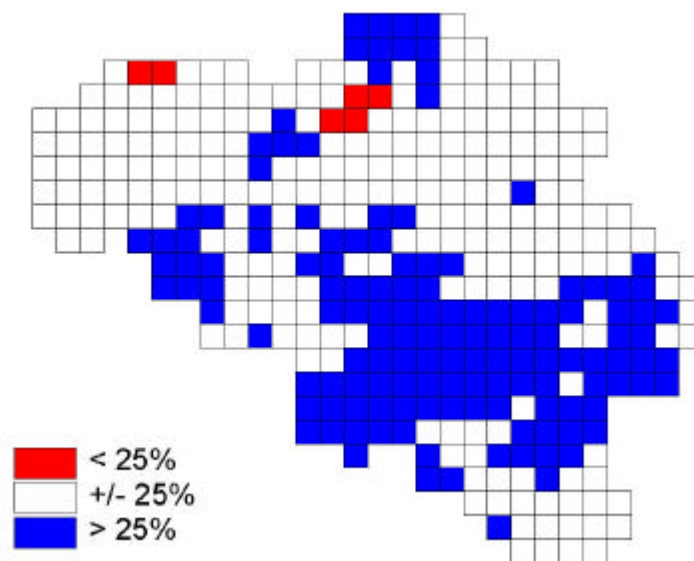
De maand juli werd gekenmerkt door normale tot hoge neerslaghoeveelheden en ongewoon hoge temperaturen. De gemiddelde windsnelheid, de relatieve luchtvochtigheid en de instraling daarentegen schommelden rond de normaal. Op nationaal vlak lijken de opbrengsten van wintertarwe deze van vorig jaar te overtreffen. Wat de opbrengst van wintergerst betreft daarentegen, wordt een daling verwacht ten opzichte van 2002. Ook bij de aardappelen (Bintje) is er een daling merkbaar. De voorspelde opbrengsten van suikerbieten en voedermaïs liggen in de lijn van de opbrengsten van 2001, mogelijk iets hoger.

De weersgesteldheid in juli 2003

In tegenstelling tot de berichten die de voorbije weken verspreid werden, lagen de regionale neerslaggemiddelden iets boven de normaalwaarden berekend over de periode 1992-2002. Globaal gezien werd over het ganse land 84 mm opgemeten, ongeveer 13% meer dan de normaalwaarde van 73 mm. Meer dan een derde van het land kende een neerslagoverschot van meer dan 25%. Zeer plaatselijk werden ook enkele neerslagtekorten opgemeten van meer dan 25% (zie Figuur 1). De neerslag viel hoofdzakelijk tijdens het begin en het einde van de maand. Met uitzondering van 17 juli, bleef het droog in de periode van 6 tot 21 juli.

Juli 2003 is de vierde opeenvolgende maand tijdens dewelke de gemiddelde temperaturen hoger liggen dan de normaalwaarden berekend over de referentieperiode 1992-2002. Op nationaal vlak lag het maandgemiddelde +1.1°C boven de normaal. Afhankelijk van de regio schommelde de afwijking van de gemiddelde temperatuur tussen +0.3 en +1.7°C. In totaal werden 13 zomerdagen genoteerd ($T_{\max} \geq 25^{\circ}\text{C}$), waarvan 3 hittedagen ($T_{\max} \geq 30^{\circ}\text{C}$), namelijk 15, 16 en 20 juli.

De gemiddelde windsnelheid, de relatieve vochtigheid en de instraling kenden normale waarden over het ganse land.

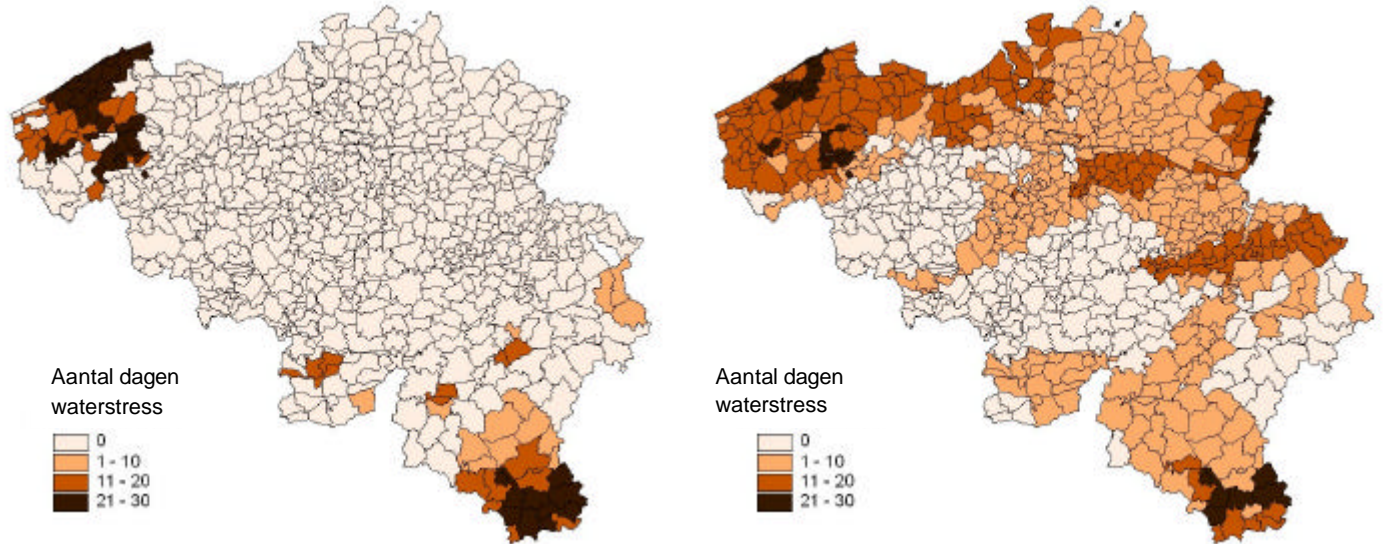

Figuur 1 : De neerslag in juli 2003 : relatieve verschil ten opzichte van de referentieperiode 1992-2002.

Opvolging van de droogte

In de loop van de tweede decade van juli is op verscheidene plaatsen in het noorden van Vlaanderen en het zuiden van Wallonië waterstress opgetreden. De voornaamste graanproductiegebieden zijn echter gespaard gebleven, zodat de invloed op de nationale productie onbelangrijk is (Figuur 2, links).

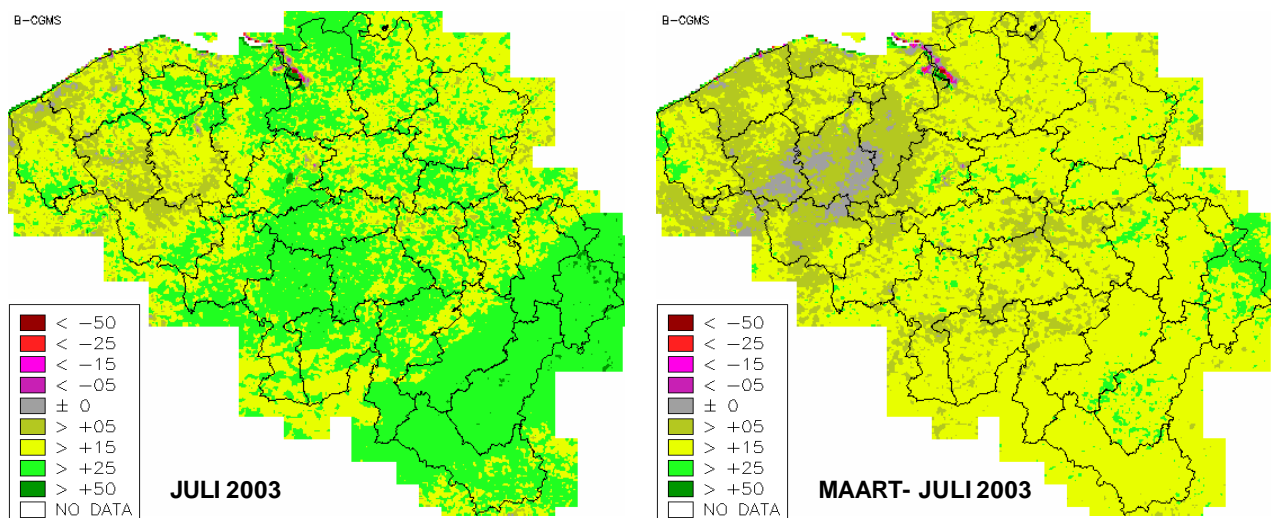
Voor maïs die zich op dat moment in het bloeistadium (mannelijke en vrouwelijke bloei) bevond, zou de waterstress opbrengstdalingen kunnen veroorzaken, vooral dan in de gebieden waar de stress meer dan 20 dagen heeft aangehouden (Figuur 2, rechts).

Figuur 2 : Aantal dagen waterstress voor wintertarwe (links) en maïs (rechts).

Bijdrage van de teledetectie

De productiviteit van de gewassen lag in de maand juli beduidend hoger dan in 2002 (Figuur 3, links). Een verklaring hiervoor is te vinden in de gunstige weersomstandigheden van dit jaar, met name de hogere temperaturen en de instraling die de normaal benadert. Ook als we de periode maart-juli beschouwen, is er over quasi het ganse land een productiviteitstoename waar te nemen ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar (Figuur 3, rechts).

Figuur 3 : Relatief verschil (%) inzake productiviteit van de gewassen in juli 2003 (links) en in de periode maart-juli 2003 (rechts), in vergelijking met de situatie in dezelfde periodes van 2002. Informatie afgeleid uit satellietbeelden van SPOT-VEGETATION en weersgegevens. De lijnen geven de grenzen weer van de 26 landbouwkundige omschrijvingen (zie tabel 1).

De toestand van de gewassen eind juli en analyse van de oogstramingen voor 2003 op het niveau van de landbouwkundige omschrijvingen¹

- Wintertarwe en wintergerst : Momenteel (begin augustus) loopt de oogst van wintertarwe ten einde onder de hitte. De oogst van wintergerst verliep dit jaar over een uitzonderlijk lange periode. Reeds zeer vroeg (begin juli) werd een aanvang genomen met de oogst, maar wat later moest onderbroken worden omwille van de regen. Pas rond 10 juli kon de oogst verdergezet worden.

In tegenstelling tot de buurlanden kent ons land dit jaar vrij hoge rendementen voor de wintergranen. We hebben dit vooral te danken aan de uitstekende instralingswaarden gedurende de maand juni en de neerslag van juni en begin juli. Niettemin zijn wat wintergerst betreft de meningen verdeeld : omwille van de vriesschade is in bepaalde regio's (bijvoorbeeld de Condroz) de rijping van het graan zeer heterogeen verlopen.

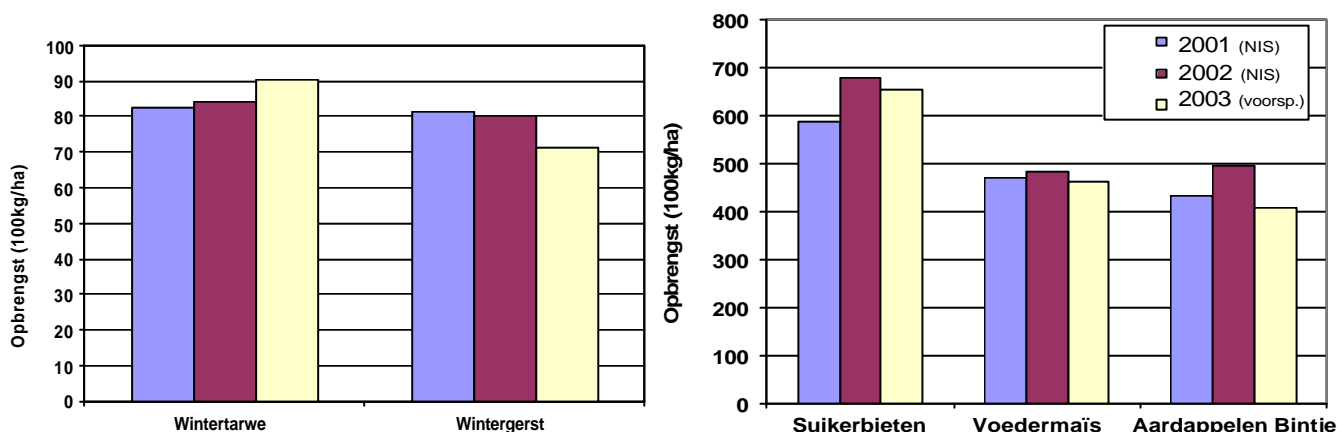
- Maïs, suikerbieten en aardappelen : Maïs en suikerbieten kennen dit jaar een ontegensprekelijke fenologische voorsprong. De meeste maïsplanten overschreden tijdens de maand juli de 3 meter en bereikten tijdens de eerste helft van juli het bloeistadium. Ook de wortelbiomassa van de suikerbieten evolueert zeer gunstig. Bij de aardappelen is de bloei beëindigd en de knolgroei van start gegaan.

Voorspelling van de opbrengsten voor 2003 op nationaal vlak²

De NIS-opbrengstcijfers op nationaal vlak voor de jaren 2001 en 2002 zijn grafisch afgebeeld in figuur 4 samen met de bijhorende voorspellingen voor 2003.

De volgende besluiten inzake opbrengst kunnen genomen worden:

- *Wintertarwe* : toename van de opbrengsten ten opzichte van 2001 en 2002.
- *Wintergerst* : daling van de opbrengst met ongeveer 1 ton/ha ten opzichte van 2002.
- *Voedermaïs* : opbrengsten vergelijkbaar met deze van 2001 en 2002.
- *Suikerbieten* : daling ten opzichte van 2002, maar nog steeds hoger dan het niveau van 2001.
- *Aardappelen Bintje* : afname ten opzichte van de laatste 2 jaren.

Figuur 4 : Opbrengsten op nationaal niveau voor de jaren 2001, 2002 (cijfers NIS) en 2003 : links de wintergewassen, rechts de zomerteelten

Voorspelling van de opbrengsten en de productie voor 2003 op het niveau van de landbouwkundige omschrijvingen

De meer gedetailleerde opbrengstcijfers op het niveau van de landbouwstatistische omschrijvingen zijn terug te vinden in de tabellen 1 en 2.

De tendenzen die waargenomen werden op nationaal niveau vinden we globaal gezien ook terug op het niveau van de omschrijvingen.

Op één uitzondering na (Verviers 2) kunnen we in alle landbouwkundige omschrijvingen een opbrengststijging vaststellen voor wat wintertarwe betreft. Wintergerst daarentegen kent een algemene

¹ Geconsulteerde bronnen : Plein Champ, Le Sillon Belge, <http://www.irbab.be> en persoonlijke communicatie

² Een beschrijving van de modellen gebruikt voor de oogstvoorspellingen is terug te vinden in de Berichten van de maand juni 2003.

afname van de productiviteit ten opzichte van vorig jaar. In een aantal omschrijvingen bedraagt de daling zelfs meer dan 10%.

Ook bij de zomerteelten is er nog steeds een afname van de opbrengst waar te nemen ten opzichte van 2002 en dit zowel voor voedermaïs, suikerbieten als voor aardappelen (Bintje).

De actuele foutenmarges voor wintertarwe, wintergerst, maïs, suikerbieten en aardappelen zijn respectievelijk van de orde 0,4, 0,7, 3,1, 1,5 en 6,7 ton/ha.

In de tabellen 3 en 4 zijn de productiecijfers weergegeven voor de verschillende teelten (met uitzondering van de aardappelen) op het niveau van de landbouwkundige omschrijvingen. De berekeningen zijn gebeurd op basis van voorspelde opbrengsten en oppervlaktegegevens voor elk van de teelten, per omschrijving (Bron : SIGEC).

Opmerkingen

De gemiddelde normaalwaarden gebruikt in deze maandelijkse Agrometeorologische Berichten, werden afgeleid uit de meteorologische gegevens van de periode 1992-2002. Deze relatief korte periode van 11 jaren weerspiegelt immers best het huidige klimaat, dat onder meer gekenmerkt wordt door een algemene toename van de temperaturen op het noordelijke halfrond. Verschillende basiskaarten kunnen ook opgevraagd worden via het internet adres: <http://b-cgms.cragx.fgov.be>.

Dankwoord

De Agrometeorologische Berichten worden gefinancierd door de Federale Diensten voor Wetenschappelijke, Technische en Culturele Aangelegenheden (DWTC). De weersgegevens worden geleverd door het Koninklijk Meteorologisch Instituut van België (KMI), terwijl de opbrengstcijfers afkomstig zijn van het Nationaal Instituut voor de Statistiek (NIS). Meer informatie over deze drie instituten is te vinden op: <http://www.belspo.be> (DWTC), <http://www.meteo.be> (KMI) en <http://www.statbel.fgov.be> (NIS).

Tabel 1: Opbrengsten van de wintergewassen voor de jaren 2001, 2002 (cijfers NIS) en 2003 (voorspellingen) op het niveau van de landbouwkundige omschrijvingen.

Omschrijving	Opbrengst (100kg/ha)							
	Wintertarwe				Wintergerst			
	2001 (NIS)	2002 (NIS)	2003 (voorspeld)	2003/2002 (%)	2001 (NIS)	2002 (NIS)	2003 (voorspeld)	2003/2002 (%)
Brugge	74,6	82,5	91	10	62,7	71,2	67	-6
Kortrijk	67,4	81,8	86	6	70,3	71,1	70	-1
Diksmuide	72,0	84,5	90	7	65,5	78,0	72	-8
Eeklo	86,6	84,2	90	7	67,2	75,5	68	-10
St Niklaas	80,4	78,0	83	6	82,9	70,3	63	-10
Oudenaarde	73,0	83,9	86	2	62,6	71,7	65	-9
Antwerpen	81,0	78,7	81	3	42,5	60,2	57	-5
Turnhout	68,1	73,9	75	1	55,8	51,5	57	11
Hasselt	67,4	72,9	79	8	60,6	59,7	58	-2
Tongeren	92,6	90,8	98	8	91,6	83,3	75	-10
Brussel	76,9	77,9	84	8	73,7	71,5	68	-5
Leuven	88,5	85,3	91	6	85,3	80,0	71	-11
Nivelles	88,2	86,3	92	6	85,3	80,7	73	-9
Tournai	73,5	79,3	84	6	66,6	74,6	67	-11
Mons	79,0	82,5	87	6	76,8	80,3	72	-10
Charleroi	84,2	83,7	91	8	81,8	82,3	74	-10
Namur	83,1	86,8	93	7	81,4	84,7	73	-14
Philippeville	75,0	81,4	87	7	75,8	80,8	71	-13
Dinant	79,3	79,2	87	10	80,6	76,6	70	-8
Waremmes	92,6	88,8	98	10	91,5	84,9	75	-11
Liège	92,4	91,6	99	8	87,4	84,9	75	-12
Verviers 1	65,0	60,0	68	14	-	-	-	-
Verviers 2	72,4	73,4	64	-13	-	-	-	-
Marche	66,8	64,8	74	14	72,6	65,3	64	-2
Bastogne	54,3	65,0	71	10	-	67,1	65	-3
Arlon	64,1	62,4	71	14	57,2	65,2	61	-7

Tabel 2: Opbrengsten van de zomerteelten voor de jaren 2001, 2002 (cijfers NIS) en 2003 (voorspellingen) op het niveau van de landbouwkundige omschrijvingen.

Omschrijving	Opbrengst (100kg/ha)											
	Voedermais				Suikerbieten				Aardappelen Bintje			
	2001 (NIS)	2002 (NIS)	2003 (voorspeld)	2003/2002 (%)	2001 (NIS)	2002 (NIS)	2003 (voorspeld)	2003/2002 (%)	2001 (NIS)	2002 (NIS)	2003 (voorspeld)	2003/2002 (%)
Brugge	467,5	493,0	463	-6	529,2	631,0	639	1	382,6	454,7	396	-13
Kortrijk	507,2	494,3	473	-4	561,4	685,0	650	-5	419,0	478,5	423	-12
Diksmuide	488,9	478,9	473	-1	530,9	636,8	659	3	358,4	470,3	403	-14
Eeklo	462,3	472,9	467	-1	589,4	632,8	639	1	453,8	495,6	427	-14
St Niklaas	474,6	472,1	466	-1	564,8	638,2	637	0	403,9	509,1	401	-21
Oudenaarde	499,4	489,2	474	-3	598,6	662,6	662	0	446,6	500,2	429	-14
Antwerpen	506,0	473,2	463	-2	646,5	629,8	644	2	425,5	445,9	430	-4
Turnhout	451,2	471,1	460	-2	543,0	562,2	607	8	510,7	536,2	445	-17
Hasselt	445,2	451,3	453	0	623,0	643,6	645	0	454,4	464,3	412	-11
Tongeren	507,2	500,2	468	-6	634,4	699,5	651	-7	485,2	543,6	407	-25
Brussel	495,8	563,2	485	-14	590,5	648,8	651	0	448,1	507,7	425	-16
Leuven	531,5	548,2	478	-13	619,5	693,5	648	-7	497,2	508,6	402	-21
Nivelles	445,4	475,8	460	-3	591,0	702,8	661	-6	460,7	502,2	388	-23
Tournai	461,0	486,7	457	-6	550,3	673,4	650	-4	429,0	490,5	405	-17
Mons	443,3	500,3	462	-8	581,8	694,6	665	-4	410,4	488,9	407	-17
Charleroi	451,3	487,6	461	-5	570,4	659,7	647	-2	451,1	501,0	391	-22
Namur	436,9	509,7	459	-10	599,7	711,3	678	-5	-	389,3	377	-3
Philippeville	397,5	462,6	439	-5	554,4	649,7	628	-3	-	511,1	384	-25
Dinant	428,7	453,3	440	-3	579,0	649,6	640	-2	265,8	566,0	371	-34
Wareme	458,2	496,5	465	-6	627,7	706,4	657	-7	407,9	447,3	372	-17
Liège	466,2	508,6	460	-10	623,9	700,3	639	-9	385,3	379,0	361	-5
Verviers 1	442,9	-	400	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Verviers 2	279,9	414,8	430	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Marche	441,3	505,6	453	-10	466,6	580,0	571	-1	-	544,6	390	-28
Bastogne	506,8	478,7	456	-5	-	-	-	-	-	-	-	-
Arlon	413,7	385,9	430	12	493,5	690,6	589	-15	270,7	232,3	335	44

Tabel 3 : Productievoorspellingen voor de wintergewassen op het niveau van de landbouwkundige omschrijvingen.

Omschrijving	Wintertarwe			Wintergerst		
	Oppervlakte (ha)	Voorsp. opbr. 2003 (100kg/ha)	Productie (10 ³ ton)	Oppervlakte (ha)	Voorsp. opbr. 2003 (100kg/ha)	Productie (10 ³ ton)
Brugge	8440	91	76	305	67	2
Kortrijk	3230	86	28	232	70	2
Diksmuide	13065	90	118	594	72	4
Eeklo	1882	90	17	138	68	1
St Niklaas	2545	83	21	483	63	3
Oudenaarde	5094	86	44	858	65	6
Antwerpen	801	81	6	95	57	1
Turnhout	363	75	3	121	57	1
Hasselt	946	79	7	441	58	3
Tongeren	7631	98	75	1810	75	14
Bruxelles	7228	84	61	1598	68	11
Leuven	9632	91	87	3360	71	24
Nivelles	20782	92	190	3010	73	22
Tournai	17365	84	146	1582	67	11
Mons	15395	87	134	1582	72	11
Charleroi	15759	91	143	2936	74	22
Namur	16949	93	157	3515	73	26
Philippeville	6633	87	58	1084	71	8
Dinant	5624	87	49	1050	70	7
Wareme	16983	98	166	3311	75	25
Liège	5719	99	57	948	75	7
Verviers 1	154	68	1	8	-	-
Verviers 2	27	64	0	12	-	-
Marche	697	74	5	316	64	2
Bastogne	73	71	1	84	65	1
Arlon	982	71	7	459	61	3

Tabel 4 : Productievoorspellingen voor de zomerteelten op het niveau van de landbouwkundige omschrijvingen.

Omschrijving	Voedermâis			Suikerbieten		
	Oppervlakte (ha)	Voorsp. opbr. 2003 (100kg/ha)	Productie (10 ³ ton)	Oppervlakte (ha)	Voorsp. opbr. 2003 (100kg/ha)	Productie (10 ³ ton)
Brugge	10655	463	493	1676,22	639	107
Kortrijk	10308	473	488	3403,62	650	221
Diksmuide	11687	473	553	8213,84	659	541
Eeklo	12590	467	588	1270,54	639	81
St Niklaas	9793	466	456	1284,84	637	82
Oudenaarde	10677	474	506	3148,32	662	208
Antwerpen	10114	463	469	343,72	644	22
Turnhout	14039	460	646	412,16	607	25
Hasselt	9713	453	440	624,26	645	40
Tongeren	3595	468	168	5415,04	651	353
Bruxelles	5136	485	249	2714,56	651	177
Leuven	3562	478	170	5237,29	648	340
Nivelles	3616	460	166	11011,49	661	728
Tournai	10521	457	481	10833,46	650	704
Mons	8043	462	372	5957,16	665	396
Charleroi	6431	461	296	6859,24	647	444
Namur	3328	459	153	7195,14	678	488
Philippeville	4014	439	176	1582,42	628	99
Dinant	4461	440	196	1284,18	640	82
Waremmes	2881	465	134	8083,77	657	531
Liège	2158	460	99	2815,58	639	180
Verviers 1	1629	400	65	10,82	-	-
Verviers 2	575	430	25	-	-	-
Marche	2626	453	119	96,31	571	6
Bastogne	1344	456	61	2,40	-	-
Arlon	3618	430	156	101,83	589	6

Contacten

Fondation Universitaire Luxembourgeoise (FUL): Bernard Tychon (tychon@ful.ac.be) en Pierre Ozer (ozier@ful.ac.be)

Centre de Recherches Agronomiques (CRA): Robert Oger (ogier@cra.wallonie.be), Béatrice Leteinturier (leteinturier@cra.wallonie.be) en Yannick Curnel (curnel@cra.wallonie.be)

Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO): Herman Eerens (herman.eerens@vito.be) en Isabelle Piccard (isabelle.piccard@vito.be)